

התאמת סביבה ובניית קשר אישי לגיל הרך

ארגון סביבה פיזית

חשוב שהסביבה הפיזית תהיה נקיה ומסודרת ובעלת מעברים פתוחים. בתכנון הגן נתייחס למקום לתיקים ולמעילים, לפינות מוגדרות בחלל הגן כמו פינת רוגע, וכן לוחות כגון לוח 'רגשות' או לוח 'סדר יום', וליצירת מקום אישי לתוצרים של כל תלמיד/ה, מגירה אישית לכל תלמיד. לקריאה נוספת בנושא ארגון סביבה לימודית:

<https://mosdot.education.gov.il/content/kindergarten/design-environment>

לקריאה נוספת בנושא עיצוב סביבה לימודית:

<https://www.haganenet.co.il/content3.asp?pageID=38774&ganID=4411>

סביבה ארגונית- סדירויות

על פי עקרון הקביעות סביבה צפויה, מוכרת וניתנת לניבוי נותנת לילד תחושה של ביטחון. לכן כדאי שיהיו מקומות קבועים בזמן ישיבה במפגש ובזמן ארוחה. כדאי ליצור 'זמן אישי' - חמש דקות לפחות פעם בשבוע עם כל אחד מהתלמידים לשם יצירת הקשר האישי. במהלך המפגש יוצג סדר היום (עכשיו מפגש בוקר, תכף עוברים ל...).

בתכנון המקדים נתחשב במשאבים השונים הקיימים בגן, ביצירת הדרגתיות והתאמה לצרכי התלמידים בהלימה לתוכנית הלימודים. סידורי ישיבה במפגש: התאמת מיקום התלמידים במפגש על פי צרכיהם האישיים, למשל בקרבה לאיש צוות, במרחק מהמזגן, במקום שיש בו מעבר, וכו'.

לקריאה בהרחבה: [Practical Strategies for Minimizing Challenging Behaviors in the Preschool Classroom](#)

סביבה אנושית- קשר אישי

הקשר האישי בין כל אחד מהתלמידים למנהל/ת הגן חיוני להתפתחות רגשית, חברתית וקוגניטיבית תקינה של התלמידים. באמצעות קשר חיובי ותומך, המקנה לתלמידים ביטחון ותחושת שייכות, הם לומדים להתמודד עם אתגרי החיים ולהתפתח באופן מיטבי. הקשר האישי משפיע על הדימוי העצמי ועל האמונה ביכולותיהם (מאמר בנושא- <https://meyda.education.gov.il/files/PreSchool/KavimManhim.pdf>).

רעיונות לפעילויות:

1. למשחק היכרות- הכנת משחק זיכרון של תמונות ילדי הגן. במהלך השנה ניתן לשחק בתמונות באופנים שונים: משחק זיכרון, מדומה ושונה בין התמונות - שיער? צבע עיניים? בסגנון המשחק "נחש מי" ועוד.
בסרטון הבא נדגים כיצד אפשר לשדרג את המשחק "נחש מי" לפי גילים: <https://www.youtube.com/watch?v=-oa-szzbUrw>
בנוסף לשאלות שנשאלו בסרטון תפעיל הגנת שיקול דעת ותוסיף שאלות לפי רמת ההבנה של התלמידים. למשל: מה משותף לנו בקבוצה? למי יש חייט מחמד? כמה אחים בבית, למי יש את הספר "מעשה בחמישה בלונים"? ועוד. לילדים גדולים יותר רמת החשיבה והשאלות יהיו בהתאם כמו מה המשחק האהוב עליך, סדרה אהובה, עיסוקים של התלמיד, חוגים.
היכרות אישית עם התלמיד מפתחת אצל צוות הגן והתלמידים את היכולת לזהות קושי רגשי ולספק לו תמיכה מותאמת וכך לסייע לו לפתח חוסן רגשי. לתלמיד שמרגיש קשר לגנת תהיה יותר מוטיבציה להשתתף בפעילויות הלימודיות בגן. הקשר האישי מגביר את הרצון ללמוד ולהצליח. גנת שמכירה את התלמידים יכולה להתאים את ההוראה לצרכים האישיים של כל תלמיד ובכך לשפר את יכולות הלמידה וההבנה שלו.
2. הצטרפות לפינות המשחק בגן/ בחצר/ בחוגים (משחקי תפקידים) - כמו "חנות", "משפחה" וכדומה מאפשרים למנהל/ת הגן ולתלמידים לשחק יחד ולהבין זה את זה טוב יותר.
לדוגמה והסבר נוסף צפו [בסרטון הבא](#):
3. תרגילי נשימה ורגיעה (מיינדפולנס, דמיון מודרך, תרגילים של נשימה עמוקה ומדיטציה קלה) עם התלמידים יכולים לחזק את הקשר האישי ולספק כלים להרגעת מתחים. הפעילויות הללו יעזרו ליצור סביבה תומכת וחיונית בגן הילדים, סביבה שבה הילדים מרגישים שמכירים אותם, מעריכים אותם ודואגים להם באופן אישי.